FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM
(andra avdelningen i utökad sammansättning)
den 15 september 1995 *

I de förenade målen T-458/93 och T-523/93,

Empresa Nacional de Urânio SA (ENU), ett bolag bildat i enlighet med portugisisk rätt, Urgeiriça, Nelas (Portugal), företrätt av João Luís dos Reis Mota de Campos, advokat i Lissabon, med delgivningsadress i Luxemburg hos Joaquin Calvo Basáran, 34, boulevard Ernest Feltgen,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av António Caeiro, juridisk rådgivare, och Jürgen Grunwald, vid rättstjänsten, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg hos Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

svarande,

angående en talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut av den 19 juli 1993, angående ett tillämpningsförfarande för artikel 53 andra stycket i

* Rättegångsspråk: portugisiska.

Euratomfördraget, att avvisa de yrkanden som sökanden genom sin skrivelse av den 21 december 1990 hade anhängiggjort vid kommissionen i avsikt att lösa frågan om avsättningen av sökandens uranproduktion, och om erkännande av Europeiska atomenergigemenskapens ansvar beträffande den skada som har drabbat sökanden till följd av det påstådda brottet mot fördragets regler,

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (andra avdelningen i utökad sammansättning)

sammansatt av B. Vesterdorf, ordförande, D.P.M. Barrington, A. Saggio, H. Kirschner och A. Kalogeropoulos, domare,

justitiesekreterare: H. Jung,

på grundval av det skriftliga förfarandet och efter muntligt förfarande den 5 april 1995,

följande

Dom

Bakgrund och förfarande

1 Empresa Nacional de Urânio SA (nedan kallat "ENU") bedriver gruvdrift och är huvudsakligen inriktat på produktion av naturligt urankoncentrat (U_3O_8) inom

portugisiskt territorium. Av handlingarna i akten framgår att denna produktion är i storleksordningen 200 ton per år, vilka utvinns i gruvan i Urgeiriça. Avsättningen av dess uranlager utgör en förutsättning för att ENU: s industriella verksamhet skall bestå, eftersom det inte har andra tillgångar än dem som härrör från försäljningen av uranproduktionen. Urankoncentraten används i industriella kärnreaktorer. Eftersom det inte finns några kärnkraftverk i Portugal finns det ingen möjlighet att använda det urankoncentrat som ENU producerar inom landet, varför bolaget måste exportera hela sin produktion.

2 Enligt parternas samstämmiga yttranden motsvarar ENU: s produktion omkring 1,5 procent av det naturliga uran som förbrukas inom gemenskapen. Denna förbrukning uppgår till nära 14 000 ton per år (se Euratoms försörjningsbyrås årliga rapport för år 1987, s. 15), i förhållande till en produktion av uran inom gemenskapen i storleksordningen 3 500—4 000 ton per år. År 1987 hade således 72,5 procent av det uran som förbrukarna inom gemenskapen använde sitt ursprung i länder utanför gemenskapen (ibid. s. 19). Denna andel har inte varierat nämnvärt under åren därefter. Den uppnådde 81 procent år 1992 (ibid., för 1992, s. 33), medan förbrukningen förblev relativt stabil inom gemenskapen under hela denna period.

3 Fram till år 1990 sålde ENU 136 ton urankoncentrat per år, eller nästan tre fjärdedelar av sin produktion, till ett pris om 27 USD per halvkilo till Électricité de France (EDF) med vilket det hade ingått ett långtidsavtal före Portugals anslutning till Euratom. Eftersom de priser som sedan några år tillämpades beträffande punktavtal (dvs. på den så kallade "spot-marknaden") emellertid inte täckte dess produktionskostnader samlade ENU på sig ett lager, vilket allvarligt hotade dess planer på att exploatera en ny fyndighet i Niza (Portugal) som var rikare och innebar lägre produktionskostnader. Vidare berövades ENU den enda försäljningsgaranti man hade genom att avtalet med EDF löpte ut den 31 december 1994, vilket enligt ENU innebar "minimala villkor för lönsamhet".

4 I detta sammanhang och efter Republiken Portugals anslutning till Europeiska gemenskaperna lämnade ENU genom en skrivelse av den 8 oktober 1987 till Euratoms försörjningsbyrå (nedan kallad "byrån") ett erbjudande om försäljning av 350 ton urankoncentrat (U_3O_8) för leverans mellan år 1987 och år 1991, för att byrån skulle utöva sin optionsrätt. Byrån vidarebefordrade detta anbud till förbrukarna inom gemenskapen genom skrivelse av den 3 november 1987. Den upplyste genom skrivelse av den 5 november 1987 ENU om att anbudet hade skickats till samtliga elektricitetsbolag och till andra potentiella köpare inom gemenskapen. Den angav dessutom i denna skrivelse att den, om ingen anmälde sitt intresse inom den fastställda tidsfristen, skulle skicka anbudet till förmedlarna, så som man hade överenskommit med ENU per telefon. Till följd av vidarebefordran av anbudet till förmedlarna inleddes direkta förhandlingar mellan ENU och ett flertal bolag. De fortsatte under år 1988 och ledde inte till något avtal om försäljning av uran på grund av det pris som ENU begärde, vilket översteg det som erbjöds av de potentiella köparna.

5 Genom skrivelse av den 10 oktober 1988 förnyade ENU formellt den begäran som det hade framlagt den 8 oktober 1987 såvitt avser byråns utövande av sin optionsrätt till det lager om 350 ton uran som ENU förväntades uppnå under år 1990. Den 8 november 1988 bekräftade kommissionen att den hade mottagit denna skrivelse varvid den underströk betydelsen av den fråga som ENU hade tagit upp och försäkrade att en tillfredsställande lösning på frågan skulle prioriteras. Efter anmodan från den portugisiska regeringens statssekreterare i energifrågor att undersöka frågan svarade kommissionen i skrivelse av den 14 november 1988 att den noggrant skulle studera den i avsikt att komma fram till en positiv lösning.

6 I en skrivelse till byrån av den 2 augusti 1989 anmärkte ENU att någon lösning ännu inte hade framlagts på frågan om avsättningen av dess uranlager. I skrivelse av den 21 september 1989 föreslog byrån att man vid ett kommande sammanträde med ENU åter skulle diskutera frågan om grundpriset om 25,80 ecu per halvkilo U_3O_8, vilket enligt kommissionen verkade "alltför högt i nuläget, även för ett flerårsavtal, med hänsyn till situationen på marknaden så som byrån känner till denna". Vid detta möte den 24 oktober 1989 föreslog byrån att man skulle finna en praktisk lösning tillsammans med förbrukarna, det vill säga genom övertalning och inte genom tvång. I en skrivelse av den 25 oktober 1989, varav det sände en kopia till kommissionen, begärde ENU ännu en gång att byrån skulle handla i enlighet med reglerna i fördraget.

7 Som svar på den ovan nämnda skrivelsen av den 25 oktober 1989 upplyste den kommissionsledamot som var ansvarig för energifrågor och för byrån, Cardoso e Cunha, genom skrivelse av den 8 december 1989 ENU om att han också var av den åsikten att "byråns försörjningspolitik i fortsättningen skall omfatta 'en särskild ordning' som gör det möjligt att lösa fall som detta" och att han hade anmodat byrån att "övergå till att konkret förverkliga de åtgärdsförslag som den hade framlagt i det avseendet". Dessutom, som svar på en skriftlig fråga, förklarade kommissionen i Europaparlamentet under sessionen i april 1990 "att den inom ramen för Euratomfördraget hade åtagit sig att finna en lösning på frågan om avsättning av den portugisiska produktionen av uran" (fråga 190/90).

8 Det var vid mötet den 12 december 1989 som byrån, så som det framgår av parternas samstämmiga yttranden, underrättade ENU om sitt "utkast till praktiska lösningar vad gäller 'portugisiskt uran' inom försörjningspolitiken" till vilken Cardoso e Cunha hade hänvisat i sin ovannämnda skrivelse av den 8 december 1989 med orden "särskild ordning". I detta "utkast" föreskrevs följande:

"a) Den föreslagna lösningen skulle bestå i att fördela det portugisiska uranet mellan elektricitetsbolagen enligt följande principer:

— Byråns politik i fråga om företräde för uranproduktionen inom gemenskapen skulle vara kompletterande i förhållande till den nationella politiken.

— Den skulle tillämpas utan åtskillnad på alla producenter som hos byrån begärde att den skulle tillämpas.

— Den skulle endast tillämpas på existerande gruvor (produktionskapacitet den 1 januari 1990).

— Den skulle syfta till att hålla dessa gruvor i drift under lågkonjunkturer på marknaden.

— Fördelningen av uran från gemenskapen skulle baseras på en fördelningsmetod som var så objektiv som möjligt.

— De producenter som utnyttjade systemet skulle styrka att deras självkostnadspris var lägre än det årliga genomsnittspris som förbrukarna inom gemenskapen betalade enligt flerårsavtal ('byråns genomsnittliga flerårspris') för det år det gällde.

b) Villkoren för fördelning och bestämning av de priser som skulle betalas till producenterna skulle kunna vara följande:

— Uranet skulle fördelas i proportion till den kapacitet som inrättats i kärnkraftverken för användning inom industri eller handel.

— Det pris som betalades till producenten (fritt fabriken med omräkning till valfri gemenskapsvaluta) skulle vara producentens självkostnadspris plus tio procent, indexreglerat (självkostnadspriset skulle intygas av en revisionsbyrå och revideras vart tredje år).

— När marknadspriset översteg producentens självkostnadspris plus tio procent skulle systemet upphöra att gälla."

9 ENU accepterade att byrån började tillämpa den "särskilda ordningen" som den hade vidarebefordrat vid mötet den 12 december 1989 för att lösa frågan om avsättningen av ENU: s uranproduktion. Såväl vid detta möte som i sina skrivelser av den 31 januari och den 9 april 1990 uttryckte emellertid ENU inför byrån tvivel om att planen (som det redogjorts för i den föregående punkten) skulle vara

effektiv eftersom förbrukarna inom gemenskapen inte, med stöd av bestämmelserna i kapitel 6 i fördraget, ålades att handla så som föreskrevs i planen.

10 Den lösning som föreslogs för delen "portugisiskt uran" inom försörjningspolitiken diskuterades mellan byrån och användarna, först ömsesidigt med CEGB (Förenade konungariket), Synatom (Belgien) och RWE (Tyskland) och sedan vid ett gemensamt möte som hölls den 24 april 1990. Byrån hade i förväg genom en skrivelse av den 20 mars 1990 informerat sin rådgivande kommitté om frågan om portugisiskt uran och om att detta möte skulle hållas. I denna skrivelse förklarade byrån att efter att ha frågat samtliga förbrukare inom gemenskapen varierade svaren mellan

— vi är beredda att stödja ett agerande från byråns sida, av intervenerande natur (kvantitet och pris), under förutsättning att det skulle tillämpas på alla utan åtskillnad, och

— våra behov är täckta, det begärda priset är för högt, den bästa garantin för att säkerställa försörjningen består i att inte bryta uranet.

11 I sin skrivelse till ENU av den 2 maj 1990, som följde på det ovan åsyftade mötet den 24 april samma år, konstaterade byrån att elektricitetsbolagen inte var villiga att förvärva uran till ett pris som översteg den högre gränsen för priset på marknaden för långtidsavtal, vilket de då uppskattade till 20 USD per halvkilo. Byrån tillade att bolagen med stöd av artikel 65 andra stycket i fördraget bestred att byrån hade rätt att ålägga dem att köpa portugisiskt uran till ett högre pris.

12 Efter olika diskussioner och en omfattande skriftväxling med byrån och kommissionen begärde ENU i sin skrivelse av den 21 december 1990 att kommissionen,

"enligt artikel 53 andra stycket i fördraget och artikel 148 i Euratomfördraget

a) med stöd av artikel 53 i fördraget skall ålägga byrån ... att återupprätta en normal funktion beträffande de mekanismer som fastställts genom fördraget inom ramen för kapitel 6, genom att föreskriva att bestämmelserna om den gemensamma försörjningspolitiken skall iakttas,

...

b) omedelbart skall undersöka och sedan agera i överensstämmelse med resultatet av denna undersökning, för att fastställa hur det har varit möjligt att förbrukarna inom gemenskapen fritt skaffat sig leveranser av uran på utländska marknader utan att kommissionen har utfört någon som helst kontroll enligt artikel 66 i fördraget, fastän hela ENU: s produktion var tillgänglig och till ett skäligt pris ..., och underrätta de lagöverträdande företagen, direkt eller genom byrån, att den kommer att vidta åtgärder mot dessa företag om de företar ny import medan ENU: s produktion fortfarande är till försäljning,

c) ... skall diskutera med ENU vilket skadeståndsbelopp som är skäligt att utge till det som ersättning för den skada som har orsakats på grund av kommissionens och försörjningsbyråns olagliga underlåtenhet att utöva sina befogenheter inom gemenskapen,

d) ... skall framtvinga ett iakttagande av dess beslut — som inte har iakttagits av försörjningsbyrån — genom att ålägga byrån att verkställa en 'särskild ordning' som gör det möjligt att omedelbart lösa frågan om ENU: s avsättning av uran och bistå den vid detta verkställande,

...

e) ... följaktligen ... skall ålägga byrån att genomföra det beslut som kommissionen har riktat till den genom att verkställa en tillfredsställande lösning på den fråga som gäller ENU — utan inverkan på en sådan tillämpning av fördragets bestämmelser att man kan kompensera framtida svårigheter".

13 Eftersom kommissionen inte tog ställning väckte ENU den 3 april 1991 talan om underlåtenhet mot kommissionen enligt artikel 148 i fördraget. I sin dom av den 16 februari 1993, ENU mot kommissionen (C-107/91, Rec. s. I-599, punkt 32—34), avgjorde EG-domstolen att kommissionen i strid med artikel 53 andra stycket i Euratomfördraget hade underlåtit att fatta ett beslut beträffande ENU: s yrkande där kommissionen anklagades för byråns underförstådda vägran att utöva sin optionsrätt till den portugisiska uranproduktionen och att tillämpa den ovan åsyftade "särskilda ordningen" i sin försörjningspolitik.

14 Genom ansökan som ingavs till domstolens kansli den 20 oktober 1992 (mål T-458/93) begärde ENU dessutom enligt artikel 188 andra stycket i fördraget att Europeiska atomenergigemenskapen skulle förpliktas att ersätta den skada som orsakats av kommissionens påstådda överträdelse av bestämmelserna i Euratomfördraget. Genom beslut av den 27 september 1993 hänsköt domstolen målet till förstainstansrätten med tillämpning av rådets beslut 93/350/Euratom, EKSG, EEG av den 8 juni 1993 om ändring av rådets beslut 88/591/EKSG, EEG, Euratom om inrättande av Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt (EGT nr L 144, s. 21). Det skriftliga förfarandet fortlöpte normalt vid domstolen och sedan vid förstainstansrätten.

15 Vidare framgår det av kommissionens yttrande, som bekräftats av sökanden, att ENU tack vare byråns ansträngningar ingick ett försäljningsavtal som omfattade 50 ton uran i form av koncentrat med en förbrukare inom gemenskapen. Senare, i oktober 1993, ingick ENU ett annat försäljningsavtal som innebar leverans av mellan 100 och 200 ton uran under år 1993 och under år 1994. Dessa punktvisa försäljningar skedde till ett pris som låg långt under det pris till vilket ENU hade accepterat att erbjuda sitt uran inom ramen för den "särskilda ordningen" (se ovan, punkt 8).

16 För att efterkomma domstolens ovannämnda dom av den 16 februari 1993, ENU mot kommissionen, antog kommissionen den 19 juli 1993 beslut 93/428/Euratom angående ett tillämpningsförfarande för artikel 53 andra stycket i Euratomfördraget (EGT nr L 197, s. 54, nedan kallat "beslutet"). Detta beslut innehöll ett avslag på samtliga de yrkanden som ENU hade framfört i sitt ovan nämnda klagomål av den 21 december 1990 (se ovan, punkt 12).

17 Det var under dessa omständigheter som ENU genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 27 september 1993 (mål T-523/93) begärde att beslutet skulle ogiltigförklaras. Genom beslut av den 16 december 1994 beslutade förstainstansrätten (andra avdelningen i utökad sammansättning) att förena detta mål och ovannämnda mål T-458/93 vad gäller det muntliga förfarandet och domen. Med hänsyn till referentens rapport beslutade förstainstansrätten att inleda den muntliga förhandlingen utan förberedande åtgärder. Parterna ingav vissa handlingar och besvarade skriftligen före dagen för förhandlingen de frågor som förstainstansrätten hade ställt till dem enligt reglerna om processledning i artikel 64 i förstainstansrättens rättegångsregler. Den muntliga förhandlingen ägde rum den 5 april 1995.

Parternas yrkanden

18 Sökanden har yrkat att förstainstansrätten skall

— fastställa att beslutet är ogiltigt,

— fastställa att brottet mot bestämmelserna i kapitel 6 och 7 i Euratomfördraget, till förfång för förverkligandet av de av gemenskapens mål som uppräknas i artikel 2 c, 2 d och 2 g i fördraget, har orsakat sökanden en skada vars omfattning för närvarande inte kan anges exakt,

— förplikta kommissionen att ersätta denna skada i den form som parterna kommer överens om eller, om parterna inte kan enas inom 60 dagar räknat från dagen för domen, i den form som förstainstansrätten bestämmer,

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

19 Svaranden har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogilla talan om ogiltigförklaring,

— avvisa talan om skadestånd,

— i andra hand ogilla denna talan,

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

Yrkandet om ogiltigförklaring

20 Sökanden har yrkat att det ovan åsyftade beslutet skall ogiltigförklaras, eftersom det innebar att de yrkanden ogillades som sökanden hade framfört i sin ovan nämnda skrivelse av den 21 december 1990 (punkt 12) med stöd av artikel 53 andra stycket i fördraget i avsikt att lösa frågan om avsättning av sin uranproduktion. För att pröva den föreliggande talan kan dessa yrkanden sammanställas på följande sätt: För att få byrån att utöva sin optionsrätt till denna produktion och sin ensamrätt att ingå avtal om leverans av malmer enligt bestämmelserna i fördraget anmodade ENU i huvudsak kommissionen dels att förordna att byrån skulle återupprätta den

normala funktionen av de mekanismer som inrättats genom kapitel 6 i fördraget, dels att med stöd av samma bestämmelser sätta stopp för gemenskapsförbrukarnas fria försörjning från länder utanför gemenskapen så länge ENU: s produktion var tillgänglig till ett pris som inte var oskäligt (A). För att lösa den brådskande frågan om avsättningen av dess uranlager begärde ENU att kommissionen skulle förelägga byrån att tillämpa den "särskilda ordningen" i sin försörjningspolitik beträffande det portugisiska uranet (se ovan, punkt 8) (B).

A — *Yrkandet att de mekanismer som inrättats genom kapitel 6 i fördraget skulle verkställas i avsikt att säkerställa avsättningen av det uran som ENU erbjöd*

Sammanfattning av parternas argument

21 Sökanden har hävdat att kommissionen, genom sin vägran att bifalla dess yrkande om att byrån skulle utöva sin optionsrätt och sin ensamrätt att ingå avtal om leverans i avsikt att säkerställa avsättningen av sökandens uranproduktion, inte har beaktat de mekanismer som fastställs i kapitel 6 i Euratomfördraget. Sökanden har i första hand bestritt att dessa mekanismers normala funktion är säkerställd — vilket kommissionen har påstått i sitt beslut — genom byråns bestämmelser om hur tillgång och efterfrågan på malmer, råmaterial och speciella klyvbara material skall balanseras mot varandra. Bestämmelserna antogs den 5 maj 1960 med stöd av artikel 60 sjätte stycket i fördraget och kompletterades av byråns bestämmelser av den 15 juli 1975 (EGT nr 32, 1960, s. 777, respektive EGT nr L 193, s. 37, nedan kallade "bestämmelserna").

22 I detta avseende har sökanden först erinrat om att bestämmelserna i kapitel 6 i fördraget aldrig har omarbetats och att de följaktligen gäller i sin helhet, såsom domstolen har avgjort i sin dom av den 14 december 1971, kommissionen mot Frankrike (7/71, Rec. s. 1003, punkt 10—28). Under dessa omständigheter har sökanden ansett att de förenklade förfaranden för balansering av tillgång och efterfrågan på malmer och råmaterial som inrättats genom artiklarna 5 och 5a i bestämmelserna

inte är korrekta, eftersom de avviker från det system för balansering som föreskrivs i artikel 60 i Euratomfördraget.

23 Vad närmare bestämt gäller den ovan åsyftade artikel 5a, har sökanden inledningsvis gjort gällande att det beträffande byråns ovannämnda bestämmelser av den 15 juli 1975, genom vilka denna artikel infördes i förordningen, föreligger ett betydande formfel. De har i själva verket inte godkänts av kommissionen, vilket krävs enligt artikel 60 i fördraget och i alla händelser omnämns inte något sådant beslut om godkännande bland bestämmelsernas viseringar.

24 I sak har sökanden hävdat att artikel 5a, vari föreskrivs att "förbrukarna kan vända sig direkt till producenterna och fritt förhandla med den som de väljer att ingå leveransavtal med", strider mot artikel 60 i fördraget, enligt vilken endast byrån är behörig att, i sina regler bestämma på vilket sätt man skall balansera den tillgång och efterfrågan mot varandra som producenter och förbrukare är skyldiga att underrätta byrån om för att denna skall kunna utöva sin optionsrätt och sin ensamrätt att ingå avtal om leverans.

25 Artikel 5a utgör på det sättet en överträdelse av artiklarna 57.2 andra stycket, 58 och 60 andra stycket i Euratomfördraget, enligt vilka producenterna, utan undantag, är skyldiga att erbjuda sina produkter till byrån. Den står likaledes i strid med artikel 60 första stycket där förbrukarna åläggs att "regelbundet underrätta byrån om sina behov av leveranser". Slutligen innebär den att artikel 52.1 i Euratomfördraget inte beaktas, vari "principen om lika tillgång till resurserna" fastslås, eftersom de inhemska producenterna ges tillåtelse att förhandla direkt med respektive inhemsk förbrukare, i förekommande fall på order av regeringarna, såsom varit fallet sedan 30 år tillbaka.

26 Dessutom innebär artikel 5a ett fullständigt undergrävande av byråns utövande av sin optionsrätt och ensamrätt att ingå avtal om leverans inom ramen för det system med centralisering av tillgång och efterfrågan som inrättats genom Euratomfördraget, artiklarna 52.2 b, 53, 55, 57, 60, 61 och 62. Det ingripande från byråns sida som

föreskrivs i artikel 60 innebär att denna först utövar sin optionsrätt genom att ingå ett förvärvsavtal (artikel 57.1 b och 57.2) och att den sedan genom ett nytt avtal återförsäljer de malmer som den blivit ägare av till förbrukarna (artiklarna 52.2 b, 55 in fine och 60 femte stycket). Med andra ord utgör artikel 5a en överträdelse av "den grundläggande principen att det aldrig finns anledning att skapa någon som helst direkt avtalsrelation mellan producenter och förbrukare av malmer inom gemenskapen". I det avseendet har sökanden hävdat att producenten enligt artikel 59 b första stycket endast får avsätta den tillgängliga produktionen "utanför gemenskapen", även för det fall att byrån inte utövar sin optionsrätt. Producenten skulle således aldrig vara behörig att förhandla med en förbrukare inom gemenskapen.

27 Dessutom har sökanden pekat på den totala förvirring som råder mellan gemenskapens marknad, där bestämmelserna är tillämpliga och där bristen på malmtillgångar (som produceras inom gemenskapen) är enorm, och marknaden utanför gemenskapen, där tillgången för närvarande överstiger efterfrågan. I fördraget har emellertid en klar distinktion mellan dessa två marknader fastställts genom principen om gemenskapsföreträde. Det är därför som produktionen av malm inom gemenskapen enligt artiklarna 58 och 59 b i fördraget är förbehållen förbrukarna inom gemenskapen och inte kan exporteras förrän dessa inte har behov av den. I gengäld kan gemenskapsförbrukarna enligt artikel 66 i Euratomfördraget endast skaffa leveranser från externa marknader om kommissionen fastställer att produktionen inom gemenskapen är otillräcklig eller priset på den är oskäligt.

28 Fastställandet av ett gemenskapsföreträde till producenternas förmån bekräftas av den omständigheten att artikel 60 i fördraget, såväl på grund av sin placering i avsnitt 2 i kapitel 6 om malmer och kärnbränsle från gemenskapen, som på grund av egenskaperna hos dess mottagare, nämligen de ekonomiska aktörerna, endast gäller balanseringen av tillgång och efterfrågan på produkter "från gemenskapen". I denna artikel 60 anges närmare formerna för hur ensamrättsavtal ingås mellan byrån å ena sidan och producenterna liksom förbrukarna inom gemenskapen å den

andra sidan enligt bestämmelserna i artiklarna 52.2 b, 55, 57 och 58, i vilka det uteslutande är fråga om produkter från gemenskapen. Placeringen av artikel 61 i fördraget, i vilken föreskrivs att byrån "skall effektuera samtliga beställningar", i ovan åsyftade avsnitt 2 i kapitel 6 i fördraget, bekräftar likaledes att import av uran enligt fördraget endast är tillåten för att fylla brister i tillgången inom gemenskapen. Försörjning av malmer eller kärnbränsle från länder utanför gemenskapen kan endast äga rum under de förutsättningar som uppräknas i artikel 64; där byråns ensamrätt att ingå avtal om leverans av malmer fastställs, artikel 66; där villkoren för att förbrukarna skall ha rätt att ingå direkta avtal om leveranser från länder utanför gemenskapen preciseras; och artikel 73 i Euratomfördraget om avtal som "även innehåller bestämmelser om leverans av sådana varor som tillhör byråns kompetensområde".

29 Dessutom har sökanden hävdat att den försörjningsgaranti som avses i artikel 2 d i Euratomfördraget förutsätter att området för uranproduktion skyddas i avsikt att säkerställa att gemenskapen är självförsörjande. I artikel 2 g fastställs för övrigt att det är ett mål för gemenskapen att "säkerställa goda avsättningsmöjligheter". Dessutom åläggs gemenskapen under c i denna artikel att "underlätta investeringar och, särskilt genom att uppmuntra initiativ från företagens sida, säkerställa att sådana viktiga anläggningar kommer till stånd som behövs för utvecklingen av kärnenergin inom gemenskapen". Det är av den anledningen som det i Euratomfördraget har föreskrivits bestämmelser, bland annat i artikel 70, i avsikt att gynna produktionen.

30 Under dessa förhållanden har sökanden ansett att eftersom det förenklade förfarande som inrättats genom artikel 5a i bestämmelserna innebär att man inte beaktar de ensamrätter som byrån har och principen om gemenskapsföreträde, så utgör det ett hinder mot att de mekanismer för fastställande av priser som inrättats genom fördraget skall fungera. Sökanden har i detta avseende erinrat om att priserna med tillämpning av artikel 67 skall bestämmas genom att "tillgångar och efterfrågan balanseras mot varandra enligt bestämmelserna i artikel 60".

31 Sökanden har påstått att kommissionen har vitsordat att det förenklade förfarandet för balansering av tillgång och efterfrågan som inrättats genom artikel 5a i bestämmelserna inte är korrekt genom att medge att "det är klart att byrån för närvarande inte följer det förfarande för balansering som föreskrivs i artikel 60 i fördraget [eftersom], under nuvarande förhållande med överflöd på marknaden ..., förfarandet enligt artikel 60 inte skulle vara till någon nytta". Sökanden har för övrigt åberopat protokollen från olika möten som byråns rådgivande kommitté har haft — upprättade av Bettencourt som ingår i kommittén och handlägger frågor som rör ENU — för att konstatera att byrån också har medgett, bland annat genom sin generaldirektör och sin biträdande generaldirektör, att byråns monopol och systemet för balansering av tillgångar och efterfrågan på malmer inte iakttogs.

32 Efter att ha redogjort för den föreliggande tvistens rättsliga ram har sökanden i andra hand hävdat att det enligt det system som inrättats genom fördraget föreligger en skyldighet att i nu aktuellt fall säkerställa avsättningen av sökandens produktion av naturligt uran, vilken är tillgänglig till ett pris som inte är oskäligt.

33 Sökanden har gjort gällande att förbrukarna inte kunde vägra att förvärva dess uran hos byrån och att de endast kunde skaffa leveranser från länder utanför gemenskapen om kommissionen på deras begäran konstaterade att det pris som sökanden begärde var oskäligt. Enligt artikel 66 i fördraget krävs det inte att det pris som en producent inom gemenskapen begär är konkurrenskraftigt för att produktionen inom gemenskapen skall få företräde, utan endast att det inte är oskäligt, det vill säga att det står i "ett berättigat förhållande till självkostnadspriset". Kommissionen har för övrigt inte bestritt att varken byrån eller någon förbrukare någonsin har påstått att det pris som ENU begärde var oskäligt.

34 ENU har anmärkt att det pris som man begärde under alla förhållanden var konkurrenskraftigt, i motsats till vad som påstods i beslutet. Detta pris motsvarade, om det inte var lägre än, det pris till vilket andra producenter inom gemenskapen sålde sina produkter till förbrukare i sina respektive länder. Dessutom var det pris som ENU begärde enligt de flerårsavtal som det framlade för byrån (anbud om leverans av uran av den 8 oktober 1987, av den 2 augusti 1989, av den 10 december 1990

och av den 4 januari 1991) till och med lägre än det genomsnittspris som tillämpades av gemenskapsförbrukarna enligt liknande avtal och som publicerades i byråns årsrapport. Det är i förhållande till detta pris som ENU: s konkurrenskraft skall bedömas.

35 I detta avseende har sökanden bestritt kommissionens argument om att denna jämförelse mellan sökandens egna priser och de som publicerades av byrån inte gör det möjligt att visa att sökandens anbud är konkurrenskraftiga, eftersom de senare fastställdes i avtal som ingåtts tidigare och för en period om flera år och att de på grund av detta var av "historisk" natur och orimliga i förhållande till samtida anbud på marknaden. Sökanden har hävdat att om dessa priser var orimliga hade det varit enkelt för förbrukarna att omförhandla, och till och med säga upp, avtalen med stöd av artiklarna 64 och 66 i fördraget. Dessa priser har för övrigt systematiskt sänkts från 28,25 ecu per halvkilo år 1988 till 21,05 ecu per halvkilo år 1991, vilket motsvarar en sänkning om 25 procent på fyra år. En sådan sänkning av genomsnittspriserna är inte resultatet av nya flerårsavtal som var mycket få mellan åren 1987 och 1991 och som inte omfattade en tillräckligt stor andel av den årliga förbrukningen inom gemenskapen för att märkbart påverka genomsnittspriset på uran.

36 Efter att ha hävdat att de priser som den erbjöd i sina anbud om flerårsavtal inte översteg de priser som tillämpades på den europeiska marknaden enligt liknande avtal, har sökanden klagat på kommissionen för att den har jämfört dess priser med dem som tillämpas enligt punktavtal som omfattande antingen en enda leverans eller flera leveranser under en period om maximalt tolv månader. Sådana priser bör inte beaktas, eftersom de gäller tillfälliga erbjudanden som inte gör det möjligt att säkerställa försörjningen för kärnenergiindustrin inom gemenskapen.

37 Dessutom motsvarar dessa priser dumpingpriser. I många fall rör det sig om uran som erhållits vid desarmering av atomstridsspetsar. Självkostnadspriset på detta uran är varken känt eller ens möjligt att bestämma. Mer generellt har ENU hävdat att uranet såväl enligt flerårsavtal som på den så kallade "spot-marknaden" säljs till dumpade priser — utan samband med den verkliga produktionskostnaden — i

tredje land där det antingen inte finns någon nationell marknad eller där produktionen vida överstiger behoven. Detta gäller inte bara uran som exporteras från republikerna i Oberoende staters samfund (OSS) utan också uran från Folkrepubliken Kina och vissa afrikanska länder.

38 Slutligen har sökanden understrukit att den ovan åsyftade importen av uran från bland annat republikerna i OSS, såsom byrån medger i sina årsrapporter, sker "under medverkan av förmedlare", i strid med bestämmelserna i fördraget och med byråns bestämmelser enligt vilka endast direkta förhandlingar mellan producenter och förbrukare är tillåtna.

39 Under dessa omständigheter är kommissionens påståenden om priset på det uran som ENU erbjuder desto mer grundlösa, eftersom ENU har accepterat att inom ramen för den "särskilda ordningen" sälja sitt uran till ett pris som motsvarar "producentens självkostnadspris plus tio procent, indexreglerat". Sökanden har anmärkt att detta pris "med ungefär en tredjedel understeg det totala självkostnadspriset för företaget och det var mycket lägre ... än det pris till vilket gemenskapsförbrukarna importerade uran enligt flerårsavtal". Sökanden har härav dragit slutsatsen att byrån skulle kunna sälja det portugisiska uranet med vinst och inte förlust. Under alla omständigheter har sökanden avvisat kommissionens argument om att byrån inte hade tillräckliga ekonomiska resurser för att köpa det portugisiska uranet. Sökanden har i det avseendet erinrat om att när byrån enligt fördraget tillerkänns optionsrätt, ges byrån tillåtelse att under de förutsättningar som uppräknas i artikel 7 i dess stadgar skaffa nödvändiga medel för att utöva denna behörighet.

40 Kommissionen har avvisat samtliga sökandens argument. Den har tillbakavisat den av sökanden antagna tolkningen av det försörjningssystem som inrättats genom kapitel 6 i fördraget. Kommissionen har först erinrat om att fördragets system baseras på byråns monopol. Byrån har enligt lydelsen i artikel 52 optionsrätt till produktionen inom gemenskapen liksom ensamrätt att ingå avtal om leverans av malmer och kärnbränsle. Byrån är emellertid inte tvungen att utöva sin optionsrätt.

Detta framgår av bland annat artikel 59 första stycket i fördraget som gäller för det fall att byrån inte utövar denna rätt.

41 I artikel 60 uppställs ett förfarande för balansering av tillgång och efterfrågan, vilket uttrycks enligt följande. Förbrukarna skall regelbundet underrätta byrån om sina behov av leveranser av malmer eller kärnbränsle, varvid de bland annat skall ange vilken ursprungsort och vilket pris som skall utgöra villkor i avtalet. Producenterna skall regelbundet underrätta byrån om de anbud som de kan lämna. Byrån skall då underrätta förbrukarna om anbuden och om omfattningen av anmäld efterfrågan samt anmoda dem att göra sina beställningar. Om byrån inte kan effektuera samtliga beställningar, skall den fördela leveranserna proportionellt bland beställningarna. Inom ramen för denna balansering ingår byrån två avtal; det första med producenten inom ramen för utövandet av sin optionsrätt och det andra med förbrukaren i enlighet med sin ensamrätt att ingå avtal.

42 Enligt artikel 65 första stycket i fördraget tillämpas detta förfarande för balansering av tillgång och efterfrågan som inrättats genom artikel 60 även på förbrukarnas efterfrågan och på avtal mellan förbrukarna och byrån om leveranser från länder utanför gemenskapen.

43 Detta bekräftas av den omständigheten att "ursprungsort" enligt artikel 60 första stycket nämns före avsedd användning, leveranstider och priser i uppräkningen av de preciseringar som förbrukarna skall ange när de regelbundet underrättar byrån om sina behov. Denna disposition förklaras av att många förbrukare kontrollerar gruvföretag där de ibland äger aktieandelar om så mycket som 100 procent och därför föredrar "sina" ursprungsorter, oavsett om dessa ligger inom eller utanför gemenskapen. Det är bara "för det fall att byrån inte kan effektuera samtliga

beställningar på grund av att 'rättsliga eller faktiska hinder föreligger' (artikel 61 i fördraget) som byrån på villkor som anges i artikel 65 andra stycket, kan 'bestämma leveransernas ursprungsort, om förbrukarna tillförsäkras villkor som är minst lika förmånliga som de i beställningen angivna'".

44 I detta sammanhang har kommissionen avvisat de klagomål som sökanden har framfört mot det förenklade förfarande som inrättats genom artikel 5a i bestämmelserna. Den har först hävdat att denna artikel har införts i bestämmelserna på ett regelmässigt sätt genom dess bestämmelser av den 15 juli 1975, vilka i motsats till sökandens påstående har godkänts av kommissionen.

45 I sak har kommissionen hävdat att de regler om sättet för balanseringen av tillgång och efterfrågan som byrån skall utfärda enligt artikel 60 sjätte stycket i fördraget, beror på förhållandena på marknaden. Under nuvarande förhållanden med en mättad marknad — mycket olika de förhållanden som rådde år 1957 — skulle det balanseringsförfarande som föreskrivs i de första fem styckena i artikel 60 knappast vara användbart eftersom samtliga beställningar från förbrukarna kan effektueras med god marginal. Detta förklarar varför byrån inte följer det balanseringssystem som föreskrivs i artikel 60. Den viktigaste skillnaden mellan detta förfarande och det förenklade förfarandet i artikel 5a i bestämmelserna består i att de två avtal som föreskrivs i artikel 60, dels mellan producenten och byrån, dels mellan byrån och förbrukaren, enligt det förenklade förfarandet slås samman till ett enda trepartsavtal mellan producenten, byrån och förbrukaren. Genom att jämte producenten och förbrukaren underteckna avtalet utövar byrån sin optionsrätt och sin ensamrätt att ingå avtal. Kommissionen har understrukit att avtalet är en nullitet om byrån vägrar att ingå det.

46 Slutligen har kommissionen förklarat att den aldrig har vitsordat att bestämmelserna är av olaglig natur. Den har förnekat att dess egna eller byråns tjänstemän har gjort uttalanden som leder till att de nämnda bestämmelsernas giltighet ifrågasätts. Dessutom har den påstått att sådana uttalanden i alla händelser inte binder kommissionen.

47 Under dessa förhållanden har kommissionen ansett att den handlade i överensstämmelse med bestämmelserna i fördraget, enligt vilka det inte föreskrivs något gemenskapsföreträde till förmån för producenter inom gemenskapen, när den avslog ENU: s yrkande om att kommissionen skulle sätta stopp för att förbrukarna skaffade leveranser från länder utanför gemenskapen medan ENU: s produktion fanns tillgänglig.

48 Kommissionen har framför allt tillbakavisat sökandens samtliga argument om priserna. Den har först och främst gjort gällande att de priser som förekommer i byråns årsrapport, med vilka sökanden har jämfört sina egna priser, i själva verket motsvarar ett genomsnittligt pris på de leveranser som ägt rum under det år som rapporten gäller vid fullgörande av flerårsavtal som ingåtts flera år tidigare, och inte de priser som fastställts i de flerårsavtal som ingåtts just det året, vilka var avsevärt lägre på grund av konjunkturorsaker.

49 I det avseendet har kommissionen påstått att de priser som ENU begärde var mycket påtagligt högre än de priser som, enligt hemliga uppgifter som har tillhandahållits av byrån och lagts till akten, har fastställts i de sexton flerårsavtal som ingicks under åren 1987, 1988 och 1991, liksom det genomsnittliga pris per år som tillämpats enligt de löpande avtalen av denna typ.

50 Beträffande den påstådda dumpingen har kommissionen invänt att om ett sådant handlande hade påvisats skulle det utgöra ett rättsligt hinder enligt artikel 61 i fördraget, enligt vilken byrån skall "effektuera samtliga beställningar, om inte rättsliga eller faktiska hinder föreligger mot det". Byrån skulle kunna motsätta sig att dessa avtal ingicks, i enlighet med bestämmelserna i artikel 61 tillsammans med dem i artiklarna 60 och 65 i Euratomfördraget. Inom de gränser som utstakats genom artikel 61 skall byrån emellertid också se till att förbrukarna inom gemenskapen kan utnyttja en konjunktur som är till fördel för dem.

51 I det avseendet har kommissionen erinrat om att, såvitt särskilt gäller de priser som tillämpas av länderna i Östeuropa, föreskrivs i artikel 14 i avtalet mellan EEG, Euratom och Sovjetunionen om handel och kommersiellt och ekonomiskt samarbete, vilket godkänts genom kommissionens beslut 90/117/Euratom av den 27 februari 1990 (EGT nr L 68, s. 2), i den del som handlar om kärnenergi, att utbyte av varor mellan de avtalsslutande parterna skall ske till priser som motsvarar marknadspriserna. Under dessa förhållanden har byrån motsatt sig vissa avtal om leverans av naturligt uran från Oberoende staters samfund där de angivna priserna var lägre än marknadspriset (se bland annat kommissionens beslut 94/95/Euratom och 94/285/Euratom av den 4 februari 1994 och av den 21 februari 1994 om ett förfarande för tillämpningen av artikel 53 andra stycket i fördraget, i målet KLE, EGT nr L 48, s. 45 respektive EGT nr L 122, s. 30).

52 Kommissionen har för övrigt påpekat att fram till dess att den föreliggande talan ingavs hade varken sökanden eller någon uranproducent inom gemenskapen inkommit med något klagomål till byrån eller till kommissionen mot en eventuell dumping.

53 Under dessa förhållanden har kommissionen varit av den åsikten att ENU: s krav, med hänsyn till den bristande konkurrenskraften i dess priser, går ut på att låta byrån och gemenskapens budget stå för "en subvention till dess fördel, motsvarande skillnaden mellan det pris det begär och marknadspriset".

Förstainstansrättens bedömning

54 Det som skall bedömas är om kommissionens avslag på ENU: s yrkande om en garanterad avsättning av dess uranproduktion med stöd av artikel 53 andra stycket i fördraget är korrekt på grundval av bestämmelserna i fördraget. Det som sökanden begärde i sak var att byrån skulle utöva sin optionsrätt till dess produktion och

vid behov förelägga gemenskapsförbrukarna att köpa den genom att använda sig av sin ensamrätt att ingå avtal om leverans av malmer enligt artikel 52 i fördraget.

55 För detta ändamål bör det först undersökas vilka garantier som tillerkänns producenterna av malmer eller kärnbränsle inom gemenskapen inom ramen för det försörjningssystem som instiftats genom kapitel 6 i Euratomfördraget.

56 Oavsett vilka sätt för balansering av tillgång och efterfrågan som inrättats genom bestämmelserna, måste det korrekta i kommissionens avslag av ENU: s yrkande bedömas med hänsyn till det försörjningssystem som inrättats genom bestämmelserna i fördraget, vilka sökanden för övrigt har åberopat. Denna inställning överensstämmer med domstolens rättspraxis. Domstolen avgjorde i sin dom kommissionen mot Frankrike (nämnd ovan, punkt 43) att "den omständigheten att förhållandena på marknaden under en viss period kan ha gjort det mindre nödvändigt att använda de försörjningsmekanismer som finns i fördraget, är inte tillräckligt för att bestämmelserna om dessa mekanismer skall förlora sin tvingande verkan". I sitt avgörande enligt artikel 103 i Euratomfördraget av den 14 november 1978 stödde sig dessutom domstolen på de företrädesrätter som tillerkänns gemenskapen genom bestämmelserna i kapitel 6, för att understryka "den omsorg som lagts ner i fördraget för att på ett exakt och tvingande sätt definiera den ensamrätt som gemenskapen utövar inom området för kärnenergiförsörjning, inom gemenskapen likaväl som i externa förhållanden" (avgörande 1/78, Rec. s. 2151, punkt 14).

57 Det är således viktigt att inledningsvis undersöka försörjningssystemet enligt kapitel 6 i fördraget i ljuset av de mål som angetts för gemenskapen. I det avseendet framgår det av bakgrunden till fördraget att byråns uppdrag består i att säkerställa ett av de väsentliga mål som angetts för gemenskapen i fördraget, i artikel 2 d, nämligen en tillförsäkrad försörjning enligt principen om lika tillgång till resurserna, vilken fastställs i artikel 52.1 i fördraget. Detta följer tydligt av artikel 52.2 b i fördraget där detta specialiserade organ uttryckligen upprättas för detta syfte, och där det i princip tillerkänns exklusiva rättigheter i avsikt att tillförsäkra samtliga

förbrukare inom gemenskapen en regelbunden och rättvis försörjning av malmer och kärnbränslen såväl från gemenskapen som från tredje land. Enligt denna bestämmelse skall försörjningssystemet verkställas av byrån som för att fullgöra sin uppgift har optionsrätt till alla malmer, råmaterial och speciella klyvbara material som produceras inom medlemsstaternas territorier, liksom ensamrätt att ingå avtal om leverans av dessa produkter från länder inom eller utom gemenskapen.

58 Den gemensamma försörjningspolitik som föreskrivs genom artikel 52.1, och för vilken vissa former fastställs i avsnitt 5 (artikel 70—72) i kapitel 6 om försörjningen, avser huvudsakligen prospekteringen och dess genomförande är direkt anförtrott kommissionen eller rådet. Inom ramen för detta avsnitt begränsas den roll som anförtros byrån till ett kommersiellt område. Byrån kan enligt artikel 72 första stycket enbart "[a]v tillgångar som står till förfogande inom eller utom gemenskapen ... lägga upp sådana lager som behövs för att underlätta gemenskapens försörjning och löpande leveranser". Enligt andra stycket i samma artikel är det för övrigt kommissionen som "får, om det behövs, besluta att beredskapslager skall läggas upp".

59 Det framstår sålunda helt klart att byråns uppdrag är begränsat till att verkställa det försörjningssystem som inrättas genom kapitel 6 i fördraget. Det är i den exakta avsikten att göra det möjligt för byrån att säkerställa försörjningen av malmer, råmaterial och speciella klyvbara material, på de villkor som föreskrivs, som den enligt kapitel 6 har anförtrotts de ovan åsyftade ensamrätterna. Icke desto mindre kan byrån, inom ramen för sitt uppdrag att se till att samtliga förbrukare inom gemenskapen får en regelbunden och rättvis försörjning, vid behov behöva beakta producenternas intressen, i överensstämmelse med fördragets samtliga ändamål och i synnerhet med de mål som handlar om att sådana viktiga anläggningar kommer till stånd som behövs för utvecklingen av kärnenergin inom gemenskapen och om att säkerställa goda avsättningsmöjligheter. Hur dessa mål, som definieras i artikel 2 c och 2 g i fördraget och som sökanden har åberopat, konkret skall förverkligas

föreskrivs närmare i dels kapitlen 4 och 5 om investeringar och gemensamma företag, dels i kapitel 9 om den gemensamma marknaden på kärnenergiområdet. Inom ramen för verkställandet av det försörjningssystem som inrättats genom kapitel 6 i fördraget kan gemenskapsproducenternas intressen endast skyddas i samband med de krav som gäller försörjningsgarantin.

60 I detta sammanhang måste man konstatera att i försörjningssystemet fastställs endast principen om företräde till förmån för förbrukare inom gemenskapen enligt den ovan nämnda artikel 2 d i fördraget och där säkerställs inte avsättningen för den malm som produceras inom gemenskapen. Att principen om företräde till förmån för förbrukarna inom gemenskapen iakttas säkerställs genom byråns optionsrätt att förvärva äganderätten till det uran som produceras inom gemenskapen, vilken fastställs i artikel 52.2 b. Enligt artikel 57 i fördraget utövas denna optionsrätt i princip genom att avtal ingås med producenterna. Enligt denna artikel är som huvudregel varje producent skyldig att erbjuda byrån de malmer eller kärnbränslen som han producerar inom medlemsstaternas territorium. Endast om "byrån inte utövar sin optionsrätt till hela eller en del av produktionen ... skall producenten genom beslut av kommissionen ges tillstånd att utanför gemenskapen avsätta den tillgängliga produktionen, under förutsättning att han inte tillämpar villkor som är gynnsammare än de som innefattats i det tidigare erbjudandet till byrån", såsom föreskrivs i artikel 59 b i fördraget.

61 Å andra sidan innehåller inte fördraget någon bestämmelse som uttryckligen eller underförstått garanterar att produktionen från gemenskapen skall ha företräde vid avsättningen. Tvärtom görs det inom ramen för det system som tillämpas vid byrån ingen åtskillnad efter produkternas ursprungsort. Systemet bygger på att anbud från producenter inom gemenskapen och efterfrågan från förbrukare inom gemenskapen centraliseras och är avsett att göra det möjligt för byrån att tillförsäkra samtliga förbrukare en regelbunden och rättvis försörjning. I artikel 65 första stycket i fördraget anges att artikel 60 om balanseringen av tillgång och efterfrågan "skall tillämpas på förbrukarnas efterfrågan och på avtal mellan förbrukarna och byrån om leverans av malmer, råmaterial eller speciella klyvbara material från länder utanför gemenskapen".

62 I motsats till vad sökanden har påstått gäller alltså den skyldighet som åligger förbrukarna inom gemenskapen enligt artikel 60 första stycket i fördraget att underrätta byrån om sina behov av leveranser, samtidigt som de bland de förutsättningar som tas med i de planerade leveransavtalen särskilt skall specificera ursprungsorterna, även beträffande de produkter som inte härrör från gemenskapen. Dessa skall följaktligen i allmänhet underkastas samma balansering mellan tillgång och efterfrågan som produkterna från gemenskapen. Framför allt kan byrån enligt artikel 65 andra stycket i fördraget endast bestämma leveransernas ursprungsort i den mån som den kan tillförsäkra förbrukarna villkor som är minst lika förmånliga som de i beställningen angivna. Dessutom är den enligt artikel 61 första stycket skyldig att effektuera samtliga beställningar, om inte rättsliga eller faktiska hinder föreligger mot det, vilket innebär att byrån, när sådana hinder inte föreligger, inte kan motsätta sig import av malmer till ett pris som är mer konkurrenskraftigt för att säkerställa avsättningen av produktionen inom gemenskapen till ett högre pris även om detta senare pris inte är oskäligt enligt artikel 66. Det är mot denna bakgrund som man skall tolka artikel 59 i Euratomfördraget, vari uttryckligen föreskrivs vad som gäller när byrån inte utövar sin optionsrätt till hela eller en del av produktionen och vari bekräftas att byrån inte är skyldig att säkerställa avsättningen av de malmer och kärnbränslen från gemenskapen som de underrättas om enligt artikel 60 andra stycket.

63 I detta avseende kan den ståndpunkt som ENU intar inte godtas, enligt vilken fördraget skulle garantera avsättningen av de produkter inom gemenskapen som erbjuds till ett "skäligt" pris, eftersom förbrukarna endast skulle få skaffa leveranser från länder utanför gemenskapen under de förutsättningar som anges i artikel 66 i fördraget, det vill säga när produktionen inom gemenskapen är otillräcklig eller de priser som tillämpas av producenterna inom gemenskapen är "oskäliga". I artikel 66 avgränsas de fall där det är tillåtet att just avvika från det allmänna förfarande som åsyftas i artikel 60 i fördraget, i vilken föreskrivs att tillgång och efterfrågan skall balanseras mot varandra, vilket är avsett att göra det möjligt för byrån att utöva sina ensamrätter för att säkerställa försörjningen. Enligt artikel 66 är varje inblandning från byråns sida utesluten. Där föreskrivs i huvudsak att om kommissionen finner att byrån inte alls eller endast till ett oskäligt pris är i stånd att inom rimlig tid leverera till förbrukarna har dessa rätt att direkt ingå avtal om leveranser från länder utanför gemenskapen för en tid av ett år, med möjlighet till förlängning. Med tanke på syftet med artikel 6 följer härav att kriteriet "oskäliga" priser — som

speciellt omnämns i artikel 66 för att avgränsa tillämpningsområdet för ett undantagsförfarande — inte inom fördragets system kan tolkas som om det också avsåg att säkerställa ett företräde till förmån för gemenskapsprodukter inom själva ramen för det allmänna förfarande som inrättats genom artikel 60. Dessutom är sökandens ståndpunkt att importen av malmer och andra kärnbränslen skulle falla under det förfarande som inrättats genom artikel 66, enligt vilken byrån inte har någon som helst behörighet, oförenlig med bestämmelserna i artiklarna 52.2 b, 60, 61, 64 och 65 tillsammans, vilka behandlats i föregående punkt. I dessa bestämmelser fastslås i princip att byrån har ensamrätt att ingå sådana avtal och avgränsas de behörigheter som byrån har vid utövandet av denna ensamrätt.

64 Dessutom är det balanseringen mellan tillgång och efterfrågan, vilken i artikel 60 utan åtskillnad är avsedd för försörjningen av malmer och andra kärnbränslen oavsett ursprungsort (se ovan, punkterna 61 och 62), som i allmänhet leder fram till en bestämning av priset enligt regeln om tillgång och efterfrågan, utan att byrån påverkar prisnivån. I artikel 67 i fördraget nämns att "[m]ed de undantag som anges i detta fördrag skall priserna bestämmas genom att tillgång och efterfrågan balanseras mot varandra enligt bestämmelserna i artikel 60; medlemsstaterna får inte åsidosätta dessa bestämmelser genom nationella föreskrifter". Enligt artikel 69 andra stycket i Euratomfördraget har byrån i detta avseende endast möjlighet att föreslå, och inte ålägga, förbrukarna en prisutjämning. I detta sammanhang kan alltså byrån endast motsätta sig import av malmer eller andra kärnbränslen till lägre priser än de som begärts av producenterna inom gemenskapen om denna import skulle kunna undergräva förverkligandet av målen för fördraget, i synnerhet genom sin påverkan på försörjningskällorna. En sådan risk skulle kunna anses vara ett rättsligt hinder mot verkställandet av en beställning enligt den ovan nämnda artikel 61 första stycket i fördraget. Den skulle innebära att byrån befriades från sin skyldighet att effektuera alla beställningar eller ingå alla avtal som i praktiken underställs den enligt det förenklade förfarande som inrättats genom artikel 5a i bestämmelserna, oavsett produkternas ursprungsort, eftersom de erbjuds till ett mer förmånligt pris. Genom prissättningsmekanismer som instiftats genom fördraget inom ramen för försörjningssystemet bekräftas att det enligt detta system inte är möjligt att ge företräde åt malmer och andra kärnbränslen från gemenskapen när de

erbjuds till priser som överstiger dem på världsmarknaden och det inte föreligger några särskilda omständigheter av sådan art att de hindrar förverkligandet av målen för fördraget enligt kapitel 6, förutom om rådet ingriper enligt artikel 69 i fördraget.

65 Den tolkning av de ovan åsyftade bestämmelserna som sökanden har förordat och som skulle innebära att man systematiskt prioriterade avsättningen av hela produktionen inom gemenskapen till priser som uttryckte "ett berättigat förhållande till självkostnadspriset" innan man tillät import av kärnbränsle till priser som vore mer intressanta för förbrukarna, skulle för övrigt utgöra en bestraffning av de industrier inom gemenskapen som använder kärnenergiprodukter och ett hinder mot deras utveckling vilket står i strid med det uppdrag som givits åt gemenskapen i artikel 1 i fördraget. Av alla dessa skäl skulle det strida mot målen för fördraget att godta ett systematiskt gemenskapsföreträde till förmån för producenter av malm för kärnenergiindustrin.

66 Det följer av samtliga ovanstående överväganden att anbuden från producenter inom gemenskapen inom fördragets system enligt huvudregeln konkurrerar med anbuden från länder utanför gemenskapen. I motsats till vad sökanden har påstått följer härav att byrån inte är behörig att utöva sin optionsrätt om det inte föreligger särskilda omständigheter som kan undergräva målen för fördraget, när det pris som producenten inom gemenskapen begär är för högt för att garantera honom avsättning på marknaden. Enligt det prissättningssystem som inrättats genom kapitel 6 i fördraget är det "förutom de undantag som föreskrivs i fördraget" i princip inte möjligt att ålägga förbrukarna att köpa malmer med ursprung i gemenskapen till ett högre pris än det marknadspris som följer av en balansering mellan tillgång och efterfrågan. Konkret innebär detta att när det inte föreligger några rättsliga hinder enligt artikel 61 första stycket i fördraget mot genomförandet av en beställning, kan byrån i förekommande fall endast åberopa gemenskapsföreträde till förmån för producenter inom gemenskapen och av denna anledning motsätta sig import, om det pris som dessa producenter begär är lika högt som eller lägre än det som har angetts antingen i den beställning som förbrukaren har vidarebefordrat till byrån enligt förfarandet i artikel 60 i fördraget (de fem första styckena) eller, i praktiken, i det avtal som i förväg underställs byrån för undertecknande för att det skall kunna ingås enligt artikel 5a i bestämmelserna, eller om deras anbud innehåller

andra fördelar för förbrukaren av sådan art att de kompenserar en eventuell prisskillnad.

67 Dessutom kan understrykas att även när byrån är behörig att utöva sin optionsrätt till malmer som produceras inom gemenskapen — när dessa erbjuds enligt prisvillkor som är lika förmånliga för förbrukarna som dem som erbjuds av konkurrenterna, i synnerhet beträffande malmer från länder utanför gemenskapen — är den emellertid inte skyldig att ge företräde åt avsättningen av produktionen från gemenskapen, eftersom det inte är principen om gemenskapsföreträde för producenterna som fastslås i det försörjningssystem som inrättats genom fördraget (såsom vi redan har visat ovan, punkterna 61 och 62). Byrån kan framför allt endast utöva sina ensamrätter för att få avsättning för det naturliga uran som erbjuds av en producent från gemenskapen och på detta sätt säkerställa att dennes verksamhet hålls i drift inom gemenskapens territorium, om det har samband med fullföljandet av de mål som anges i fördraget. Vad gäller beslut i frågor som rör ekonomisk politik och handels-liksom kärnkraftspolitik, så har byrån ett omfattande handlingsutrymme inom ramen för utövandet av sina behörigheter. Under dessa förhållanden skall förstainstansrättens kontroll under alla omständigheter begränsa sig till uppenbara bedömningsfel eller maktmissbruk (se bland annat domstolens dom av den 5 oktober 1994, Tyskland mot rådet, C-280/93, Rec. s. I-4973, punkterna 51 och 89—91).

68 På samma sätt innebär bestämmelserna i kapitel 6, enligt vilka det är möjligt att vid behov avvika från den handelsmekanism med balansering av tillgång och efterfrågan som inrättats genom fördraget endast en möjlighet för byrån och för kommissionen eller för rådet (se ovan, punkt 62—64). För att säkerställa bland annat den geografiska spridningen bland försörjningskällorna utanför gemenskapen har byrån sålunda rätt att — genom att använda sin ensamrätt att ingå avtal om leverans av malmer och andra kärnbränslen för att säkerställa försörjningen enligt principen om lika tillgång till resurserna, i överensstämmelse med det uppdrag som anförtrotts den enligt fördraget — efter eget skön motsätta sig viss import av uran som skulle innebära ett hot mot denna spridning. Detsamma gäller kommissionens behörighet vid verkställandet av den ovan nämnda artikel 72 andra stycket i fördraget, enligt vilken kommissionen kan besluta att beredskapslager skall läggas

upp. Sättet för att finansiera detta skall godkännas av rådet. Slutligen har rådet möjlighet att fastställa priser enligt artikel 69 i fördraget med avvikelse från bestämmelserna i artikel 67 vari inrättas en handelsmekanism för prissättning baserad på en balansering mellan tillgång och efterfrågan på de villkor som avses i artikel 60.

69 Med tanke på det juridiska sammanhang som har redovisats ovan bör det påpekas att sökanden i det föreliggande fallet inte har åberopat någon särskild omständighet som dels skulle utgöra ett rättsligt hinder mot att förbrukarna inom gemenskapen får sina malmleveranser från länder utanför gemenskapen, dels skulle kunna innebära en skyldighet för byrån att utöva sin optionsrätt till sökandens produktion med hänsyn till de mål som eftersträvas genom fördraget. I denna del har byrån och kommissionen inte gått utanför gränserna för sitt utrymme för skönsmässig bedömning när de har ansett att de av ENU åberopade hoten mot den fortsatta driften i dess gruvor med naturligt uran, vilkas produktion motsvarar ungefär 1,5 procent av förbrukningen inom gemenskapen, inte hotar en tillförsäkrad regelbunden och rättvis försörjning till förbrukarna från gemenskapen.

70 Vad närmare bestämt gäller sökandens argument om att vissa anbud från länder utanför gemenskapen motsvarar dumping, kan anmärkas att Euratomfördraget inte innehåller någon specifik bestämmelse om sambandet mellan det försörjningssystem som inrättats i kapitel 6 i Euratomfördraget och de åtgärder som är avsedda att bekämpa dumping inom området för kärnkraftstillgångar. Under dessa omständigheter finns det inget som gör det möjligt att direkt utesluta att dumpingbestämmelserna i EG-fördraget skall tillämpas inom kärnenergisektorn. Såsom domstolen har bedömt i sitt ovan nämnda avgörande enligt artikel 103 i Euratomfördraget av den 14 november 1978 (punkt 15), framstår bestämmelserna i Euratomfördraget "om man betraktar dem utifrån perspektivet i det fördrag varigenom man instiftade Europeiska ekonomiska gemenskapen, som den rena tillämpningen, inom ett mycket specialiserat område, av rättsliga begrepp som genomsyrar den gemensamma marknaden i allmänhet ... Liksom med EEG-fördraget är syftet med Euratomfördraget att inom dess materiella tillämpningsområde skapa ett enhetligt ekonomiskt samarbetsområde". Det kan dock antecknas att sökanden inte har ingett något klagomål till kommissionen angående den dumping som den har gjort gällande och att den i det föreliggande fallet inte har fört fram någon bestämd omständighet till stöd för sina klagomål. Dessutom och i alla händelser skulle sådana

klagomål falla utanför ramen för den föreliggande talan vilken enbart avser en ogiltigförklaring av kommissionens beslut enligt artikel 53 i fördraget och inte gäller en prövning av ett klagomål avseende dumping.

71 Förstainstansrätten konstaterar under dessa omständigheter, och utan att det är nödvändigt att avgöra frågan om huruvida det förenklade förfarandet för balansering av tillgång och efterfrågan som inrättats genom artikel 5a i bestämmelserna är lagenligt, att kommissionens vägran att bifalla sökandens yrkande om att byrån skulle utöva sin optionsrätt och sin ensamrätt att ingå avtal om leverans av mineraler för att säkerställa avsättningen av sökandens uranproduktion inte innehåller några oegentligheter i förhållande till det försörjningssystem som inrättats genom fördraget.

72 Med hänsyn till vad som utvecklats ovan är sökandens argument att det förenklade förfarandet som inrättats genom artikel 5a i bestämmelserna är olagligt utan relevans, eftersom den enda fråga som är viktig för lösningen av den här tvisten är om fördragets bestämmelser kan tolkas på så sätt att byrån och/eller kommissionen är skyldig att säkerställa avsättningen av det naturliga uran som ENU erbjuder. I det avseendet framgår det av vad som utvecklats ovan att byrån och kommissionen varken var skyldiga eller hade rätt att säkerställa avsättningen av denna produktion till ett pris som översteg marknadspriset för liknande avtal, såvida det inte förelåg särskilda omständigheter av sådan art att det var berättigat att avvika från det försörjningssystem som har inrättats genom fördraget. Även om man antog att ENU under en kort period hade kunnat erbjuda sin produktion till ett pris som var minst lika fördelaktigt som det som erbjöds av vissa av konkurrenterna, vilket inte är fastställt, har byrån och kommissionen i alla händelser inte överskridit gränserna för sin rätt till skönsmässig bedömning när de underlåtit att garantera sökanden avsättningsmöjligheter, liksom förstainstansrätten har fastslagit (se ovan, punkt 69).

73 I alla händelser och även om man antar att sökandens argument angående artikel 5, och närmare bestämt artikel 5a i bestämmelserna, var relevanta, leder inte förstainstansrättens kontroll av det regelrätta i de förenklade förfaranden för balansering

av tillgång och efterfrågan som inrättats genom dessa artiklar fram till en annan lösning beträffande sökandens anspråk. Dessa förenklade förfaranden motsvarar det ändamål som eftersträvas genom bestämmelserna i artikel 60 i fördraget och, mer generellt, genom det försörjningssystem som införts genom kapitel 6 i fördraget, med vilka man avser att säkerställa att förbrukarna inom gemenskapen får sin försörjning av kärnenergiprodukter till marknadsmässiga priser. Inrättandet av ett förenklat förfarande som skiljer sig från det centraliserade förfarande för balansering av tillgång och efterfrågan som föreskrivs i artikel 60 första till femte styckena, förklaras av konjunkturutvecklingen som karakteriseras av en större tillgång än efterfrågan vilket har gjort en sådan centralisering onödig. Genom förfarandet beaktas utvecklingen på marknaden, vilket överensstämmer med ändamålen med det försörjningssystem vars verkställande genom fördraget tillerkänns byrån (se i detta avseende generaladvokat Roemers förslag till avgörande i den ovan nämnda domen i målet kommissionen mot Frankrike, Rec. s. 1023, 1032).

Vad vidare särskilt angår det förenklade förfarande som införts genom artikel 5a anmärker förstainstansrätten att byrån enligt detta förfarande, enligt vilket förbrukarna kan förhandla om leveransavtalen direkt med vilka producenter de vill, likväl inte är fråntagen sina ensamrätter, vilka under alla omständigheter enligt fördragets system skall utövas i enlighet med marknadsekonomiska regler. I denna artikel föreskrivs att det avtal som fritt förhandlats fram mellan de ekonomiska aktörerna "inom tio dagar skall underställas byrån för underskrift för att kunna ingås [och att byrån] inom tio dagar från mottagandet av avtalet skall fatta beslut, antingen genom att ingå eller genom att vägra att ingå avtalet". För att byrån verkligen skall kunna utöva sina behörigheter preciseras i samma artikel vilket minimum av uppgifter som alltid måste finnas med i ett leveransavtal som underställs byrån. Härav följer att det förenklade förfarande som föreskrivs genom artikel 5a i bestämmelserna överensstämmer med det försörjningssystem som har inrättats genom fördraget.

74 Det följer av samtliga ovanstående överväganden att den föreliggande talan skall ogillas i den del som avser en ogiltigförklaring av kommissionens vägran att bifalla sökandens yrkande om att avsättningen av dess uranproduktion skulle säkerställas på grundval av de mekanismer som inrättats genom kapitel 6 i fördraget.

B — *Yrkandet om att "den särskilda ordningen" skall verkställas*

Sammanfattning av parternas argument

75 Sökanden har också yrkat att beslutet skall ogiltigförklaras i den mån detta innebär avvisning av dess yrkande om att "den särskilda ordningen" skall verkställas. Sökanden har inledningsvis understrukit att förbrukarna i denna erinras om att byrån enligt såväl fördraget som bestämmelserna är behörig att förplikta förbrukarna att förvärva ENU: s uran till det pris som byrån hade accepterat inom ramen för den så kallade "ordningen". Enligt artikel 5a f och 5a g i bestämmelserna får byrån vägra att ingå avtal om det sker genom motiverat beslut. Det är i detta avseende tillräckligt att byrån åberopar artikel 66 i fördraget enligt vilken förbrukarna inte får importera uran när byrån har tillgång till denna malm till ett pris som inte är oskäligt, vilket var fallet med ENU: s produktion. Eftersom förbrukarna sålunda var förhindrade att skaffa leveranser från länder utanför gemenskapen — varifrån ungefär 70 procent av vad som konsumeras inom gemenskapen kommer — kunde de inte vägra att köpa det uran som ENU erbjöd.

76 För övrigt har sökanden för det första hävdat att byrån var tvungen att tillämpa den "särskilda ordningen", eftersom kommissionen hade gett den sådana instruktioner enligt artikel 53 andra stycket i fördraget. Sökanden har åberopat den skrivelse som Cardoso e Cunha — kommissionsledamot med ansvar för energifrågor inom gemenskapen — tillsände sökanden den 8 december 1989, där han uppgav att "byråns försörjningspolitik i fortsättningen skall omfatta en 'särskild ordning' som gör det möjligt att lösa fall som detta (med ENU)" och att byrån hade anmodats att "övergå till att konkret förverkliga de åtgärdsförslag som den hade framlagt i det avseendet" (bilaga 11 till ansökan om stämning).

77 I detta avseende har sökanden först och främst avvisat kommissionens påstående om att skrivelsen från Cardoso e Cunha skulle uttrycka en "personlig åsikt" och inte ett beslut från kommissionen som sådan, fattat av den behörige kommissionsledamoten. Sökanden har erinrat om att denne kommissionsledamot inom energisektorn utövar behörigheter som har delegerats till honom inom ramen för den fördelning av befogenheter och behörigheter som kommissionen gör enligt artikel 27 i sin arbetsordning.

78 Sökanden har vidare tillbakavisat kommissionens ståndpunkt om att den "särskilda ordningen" endast skulle ålägga byrån en skyldighet att "verkställa de mekanismer som var bäst lämpade för att försöka lösa frågan genom övertalning och genom medling". Sökanden har hävdat att den "särskilda ordningen" innehåller en bestämd mekanism som är tvingande såväl för ENU som för förbrukarna inom gemenskapen. Den "särskilda ordningen" som har godkänts av kommissionen utgör följaktligen en tvingande rättsakt inte bara beträffande de resultat som skall uppnås utan också beträffande de medel som skall användas.

79 Sökanden har för det andra påstått att kommissionen, genom att den i det ifrågasatta beslutet avslog ENU: s yrkande om en tvingande tillämpning av den "särskilda ordningen", har underlåtit att beakta principerna om god tro och berättigade förväntningar, eftersom byrån hade försäkrat ENU om att den skulle prioritera att finna en tillfredsställande lösning på dess problem (bilaga 6 till ansökan om stämning). På samma sätt åtog sig kommissionen genom skrivelse av den 14 november 1988 att "noggrant undersöka den fråga som ENU har lyft fram ... för att finna en [positiv] lösning" (bilaga 7 till ansökan om stämning). Genom skrivelse av den 8 december 1989 upplyste dessutom kommissionen ENU om att den "delade åsikten att byråns försörjningspolitik i fortsättningen skall omfatta 'en särskild ordning', som gör det möjligt att lösa fall som detta (med ENU)" (bilaga 11 till ansökan om stämning). Slutligen har sökanden erinrat om att kommissionen som svar på en skriftlig fråga i Europaparlamentet under sessionen i april 1990 förklarade att "den inom ramen för Euratomfördraget hade åtagit sig att finna en lösning på frågan om avsättning av den portugisiska produktionen av uran" (fråga 190/90).

80 Kommissionen å sin sida har anmärkt att den "särskilda ordningen", med tillämpning av bestämmelserna i kapitel 6 i fördraget, inte kunde bestå av annat än en samlad seriös och kontinuerlig ansträngning från byråns sida för att förmå förbrukarna inom gemenskapen att skaffa leveranser från ENU. Kommissionen har tillagt att skrivelsen från Cardoso e Cunha, där det erinras om den "särskilda ordningen", inte kan tolkas som ett direktiv, eftersom behörigheten att rikta sådana rättsakter till byrån tillkommer kommissionen i egenskap av kollegialt organ, i enlighet med artikel 53 första stycket i fördraget. På grund av samtliga dessa skäl har kommissionen ansett att den i den "särskilda ordningen" endast åläggs "en skyldighet att verka för ... att verkställa de mekanismer som är bäst lämpade för att försöka lösa frågan genom övertalning och genom medling".

81 Slutligen har kommissionen bestritt att den har underlåtit att beakta principerna om god tro och berättigade förväntningar. Den har gjort gällande att den genom den behörige kommissionsledamoten har följt de ansträngningar som byrån gjort för att ENU skulle lyckas få avsättning för sitt uranlager på marknaden. Varken kommissionen eller byrån har formellt förbundit sig att lösa den fråga som ENU har framlagt.

Förstainstansrättens bedömning

82 Sökandens argument att den "särskilda ordningen" skulle vara av tvingande art kan inte godtas. Först kan antecknas att den ovan åsyftade skrivelsen av den 8 december 1989 från Cardoso e Cunha under inga omständigheter kan tolkas som en hänvisning till ett direktiv riktat till byrån. Från formell synpunkt är skrivelsen begränsad till att endast framhålla en inriktning som den behörige kommissionsledamoten inom ramen för sina befogenheter räknar med vad gäller byråns agerande. Det handlar således om ett meddelande av politisk natur, avsett att inleda förhandlingar som så småningom skulle kunna leda fram till åtaganden från företagens sida. Följaktligen hänvisar denna skrivelse inte till något direktiv som antagits tidigare av kommissionen i egenskap av kollegialt organ med stöd av artikel 53 första stycket i fördraget. Den anmodan som på detta sätt riktades till byrån kan dessutom inte genom sitt sakinnehåll göra den "särskilda ordningen" tvingande. Eftersom där endast anges att dess upphovsman har "anmodat byrån att övergå till att konkret förverkliga de åtgärdsförslag som den hade framlagt i det avseendet", ges ingen upplysning om huruvida de föreslagna lösningarna är tvingande eller inte. Denna tolkning bekräftas av hur den "särskilda ordningen" har avfattats. Den framstår som en samling förslag som inte är tvingande, vilket även användningen av konditionalis vittnar om (se ovan, punkt 8). Den behörige kommissionsledamoten avsåg således inte genom sin inblandning att tillerkänna de föreslagna lösningarna inom den "särskilda ordningen" tvingande verkan.

83 I alla händelser kunde de lösningar som avsågs i den "särskilda ordningen", vilka skulle verkställas inom ramen för det förenklade förfarande som inrättats genom artikel 5a i bestämmelserna, endast tillämpas av byrån i överensstämmelse med

avgränsningen av dess egen och kommissionens behörighet, inom ramen för det försörjningssystem som inrättats genom fördraget. Frågan om huruvida den "särskilda ordningen" är tvingande eller ej skall således bedömas i förhållande till de relevanta bestämmelserna i fördraget.

84 I detta avseende har det redan avgjorts att byrån inte hade rätt att motsätta sig att förbrukarna inom gemenskapen importerade uran till ett pris som var avsevärt lägre än det som ENU begärde, av den enda anledningen att dennes produktion fanns tillgänglig till ett pris som inte var oskäligt (se ovan, punkt 66). Det pris som ENU sade sig vara villigt att acceptera på grundval av den "särskilda ordningen", vilken den tog del av den 12 december 1989, motsvarade 19 ecu per halvkilo — enligt den berördes yttrande som inte har bestritts av kommissionen — och var därmed avsevärt högre än priser som avtalats i de flerårsavtal som ingåtts mellan förbrukare inom gemenskapen och andra leverantörer än ENU under samma period — enligt hemliga uppgifter från byrån som kommissionen har ingett inom ramen för den föreliggande tvisten och som ej har bestritts av sökanden. De prisvillkor som sökanden var villig att acceptera skulle vid den balansering mellan tillgång och efterfrågan som föreskrivs i fördraget jämföras med de prisvillkor som erbjöds av dess konkurrenter vid samma tid och inte — som den berörde har hävdat — med genomsnittspriset på de leveranser som utfördes under ett år enligt gällande flerårsavtal, det vill säga enligt äldre flerårsavtal som höll på att fullföljas, och vilket offentliggjordes av byrån i dess årsrapport. I detta avseende visar de hemliga uppgifter från byrån som åsyftas ovan att inget flerårsavtal ingicks under år 1990 och att det i de åtta flerårsavtal som förbrukarna inom gemenskapen ingick med andra leverantörer än ENU under år 1991, och som skulle gälla till år 2000, angavs priser som var betydligt lägre än det pris som ENU begärde inom ramen för den "särskilda ordningen". Härav följer att sökanden under inga omständigheter kunde göra gällande att den "särskilda ordningen" skulle tillämpas på tvingande sätt när det inte förelåg några särskilda omständigheter som skulle kunna berättiga en sådan avvikelse från det försörjningssystem som inrättats genom kapitel 6 i fördraget för att säkerställa de mål som anges i fördraget.

85 För övrigt och även om de priser som föreslogs av ENU hade visat sig vara minst lika fördelaktiga som dem som vid samma tid angavs i vissa liknande avtal som

hade ingåtts mellan förbrukarna inom gemenskapen och andra leverantörer än ENU, hade byrån i alla händelser ett utrymme för skönsmässig bedömning inom ramen för utövandet av sina ensamrätter i avsikt att vid behov säkerställa ett företräde för avsättningen av malmer producerade inom gemenskapen. I detta avseende har det redan konstaterats att byrån och kommissionen inte har överskridit gränserna för detta handlingsutrymme när de vägrat att ålägga förbrukarna inom gemenskapen att skaffa leveranser från ENU (se ovan, punkt 67—69).

86 Sökandens argument baserade på principen om berättigade förväntningar kan inte heller godtas. Det räcker att konstatera att de handlingar som har åberopats av ENU och som härrörde från byrån, från kommissionen eller från den behörige kommissionsledamoten varken innehöll något åtagande om tvingande verkställighet av den "särskilda ordningen" eller ens någon omständighet av sådan art att den rätteligen kunde ha framkallat en sådan förväntan från den berördes sida. Tvärtom framgår det tydligt av akten och framför allt av sökandens yttrande att denne inte på något sätt var tveksam över den "särskilda ordningens" rent stimulerande natur (se ovan, punkt 9).

87 Härav följer att den föreliggande talan skall ogillas i den del som avser en ogiltigförklaring av kommissionens vägran att bifalla yrkandet om att den "särskilda ordningen" skulle verkställas.

Yrkandet om ersättning

88 Sökanden har i huvudsak begärt att gemenskapen enligt artikel 188 andra stycket i Euratomfördraget skall förpliktas att ersätta den skada som byrån förorsakat den genom att underlåta att utöva sin optionsrätt och sin ensamrätt att ingå avtal om leverans i avsikt att säkerställa avsättningen av sökandens produktion av naturligt uran och som kommissionen har förorsakat den genom att inte iaktta sina förpliktelser enligt fördraget.

89 Samtidigt som kommissionen har framlagt sitt yttrande i saken har den påpekat att den föreliggande talan om ersättning inte kan tas upp till prövning.

90 Förstainstansrätten erinrar om att det enligt artikel 188 andra stycket i Euratomfördraget krävs att ett flertal villkor uppfylls samtidigt för att gemenskapen skall bli utomobligatoriskt ansvarig; att det handlade som läggs gemenskapens institutioner till last är olagligt; att den påstådda skadan verkligen har uppkommit; och att det finns ett orsakssamband mellan handlandet och den påstådda skadan (se till exempel domstolens dom av den 27 mars 1990, Grifoni mot kommissionen, C-308/87, Rec. s. I-1203, punkt 6).

91 Eftersom — såsom redan har avgjorts ovan — byråns ifrågasatta handlande och kommissionens vägran att bifalla de yrkanden som sökanden hade framställt vid kommissionen inte på något sätt innehåller några oegentligheter, blir följden i det nu föreliggande fallet att yrkandet om ersättning i alla händelser skall ogillas utan att det är nödvändigt att avgöra frågan om den kan tas upp till prövning.

Rättegångskostnader

92 Enligt artikel 87.2 i förstainstansrättens rättegångsregler skall tappande part ersätta vinnande parts rättegångskostnader om så har yrkats. Eftersom sökanden är den tappande parten, skall han förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (andra avdelningen i utökad sammansättning)

följande dom:

1) Talan ogillas.

2) Sökanden skall ersätta rättegångskostnaderna.

Vesterdorf Barrington Saggio

Kirschner Kalogeropoulos

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 15 september 1995.

H. Jung B. Vesterdorf

Justitiesekreterare Ordförande